

[Rimstad.]

sendt et foreløbigt lovudkast både til dommere og til sagførere, og at det endelige udkast på grundlag af de modtagne udtalelser blev ændret på adskillige punkter. Men i hvert fald er der nedlagt et meget betydeligt arbejde fra 1954-1961 i det lille justitsministerielle udvalgs betænkning, og justitsministeriet, som derefter selv har haft betænkningen under behandling, har utvivlsomt heller ikke ligget på den lade side og har sikkert haft god brug for den tid, der er medgået hertil, fra juni 1961 til maj 1962, altså i alt 11 måneder. Om man har brugt noget af tiden til at studere de sagkyndige kommentarer, som udvalgsbetænkningen har givet anledning til fra anden side, ved jeg ikke. Det foreliggende lovforslag og bemærkningerne hertil indeholder i hvert fald, så vidt jeg kan se, ingen antydning hverken i positiv eller negativ retning af, at man har interesseret sig for den indgående behandling, som f. eks. højesteretsdommer Trolle, der som nævnt var sekretær for den oprindelige arvelovskommission, har ofret på udvalgets udkast i en udførlig afhandling i det sidste nummer af Ugeskrift for Retsvæsen fra 1961, den, som også tidligere ordførere har omtalt. Jeg har indtryk af — ganske vist er det en lægmands indtryk — at denne afhandling indeholder adskillige argumenter og betragtninger, der i hvert fald for os her i tinget kan være både tankevækkende og inspirerende.

Altså, sammenlagt 12 år har man i sagkyndige udvalg arbejdet med en ny arvelov, og derefter har justitsministeriet arbejdet videre med den i det meste af et år, og så kommer man til folketinget og siger: værsgo, der er serveret, nu kan I få ni dage — og hvilke ni dage — til at konsumere anretningen. Der kunne siges adskiligt om dette ud over det, jeg allerede her har sagt, både med og uden sarkasme, men fremgangsmåden taler for sig selv. Det er naturligvis helt i orden, at den højtærede justitsminister, som han med rette selv har fremhævet, har fundet det rigtigst, så snart man i ministeriet var færdig med overvejelserne, at fremlægge resultatet, og vel er jeg klar over, at det hverken fra den højtærede justitsministers eller fra anden side er udtryk for — ja, det er vel ikke udtryk for noget som helst andet end

rutine, når man har tænkt sig, at folketinget efter disse ni dage skulle være rede til på forsvarlig måde at underkaste et lovforslag som netop dette med alt, hvad det direkte og indirekte bygger på, nogen form for behandling. Jeg kan ikke acceptere den indvending, at det kun er første behandling. Grundloven, som justitsministeren efter eget udsagn bliver nervøs ved at høre nævne, kender ingen rangforskkel mellem de tre behandlinger. Folketingets forretningsorden karakteriserer første behandling som en drøftelse ud fra principielle synspunkter. Jeg tror, jeg tør fastslå, at ingen hverken i eller uden for det høje ting vil være i stand til på den tid, der her bydes os, og med baggrund i den grad af sagkundskab, som af demokratiske grunde hverken skal være større eller mindre, end den findes her i salen, at danne sig og fremsætte de principielle synspunkter, som behandlingen af et lovgivningsarbejde som dette må kræve. Jeg tror, jeg tør fastslå, at den, der vil påstå noget andet, må mangle om ikke respekt for sig selv, så respekt enten for tinget og dets medlemmer eller for grundloven og demokratiets teknik.

Den højtærede justitsminister har som nævnt selv givet udtryk for, at man ikke har tænkt sig, at arvelovsforslaget skulle kunne gennemføres i denne samling. Så havde det efter min opfattelse her i særlig grad været på sin plads med lidt mindre hastværk. Har det været så længe, kunne det vel også have været sommeren over.

Jeg har fundet det rigtigt at benytte denne særlig iøjnefaldende anledning til disse principielle lovgivningsbetragtninger, der naturligvis rækker videre end netop til det foreliggende lovforslag. Jeg henstiller derfor indtrængende til alle, hvem det angår, at man fremtidig viser både folketinget, dets medlemmer, grundloven og selve demokratiet den respekt at undgå en situation som den, vi her er blevet bragt i. I denne henstilling regner jeg med at have tilslutning fra samtlige vælgere landet over.

På baggrund af disse betragtninger er det klart, at de uafhængige ikke ved denne lejlighed kan give udtryk for nogen egentlig stillingtagen til det foreliggende lovforslag. Vi vil antagelig på væsentlige punkter kunne give tilslutning til hovedtendensen, en styrkelse af den arve- og skifteretlige